

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 234/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Romanom Tomanom, PhD., Rudnayovo námestie 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica č. k. BB-4 T 36/2018-14738 z 8. januára 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 3/2019 z 23. januára 2019, ako aj porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019 a porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) č. k. BB-4 T 36/2018-14738 z 8. januára 2019 (ďalej len „uznesenie špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14738 z 8. januára 2019“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tost 3/2019 z 23. januára 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 3/2019 z 23. januára 2019“), ako aj porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019 (ďalej len „uznesenie špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019“) a porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky 29. októbra 2018 podal obžalobu na sťažovateľa a ďalších troch obvinených vo veci zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), b), c) a d), ods. 2 písm. c) a ods. 4 písm. b) a c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a j) a § 141 písm. a)

Trestného zákona a v prípade sťažovateľa a jedného z ďalších spoluobvinených aj pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 a 2 písm. d) a e) a ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 písm. i), § 140 písm. b) a c) a § 141 písm. a) Trestného zákona a iné zločiny, ktorých sa mali dopustiť 11 skutkami.

3. Ďalej sťažovateľ uviedol, že do väzby bol vzatý uznesením sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2 Tp 12/2017 z 9. marca 2017 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 11/2017 z 10. apríla 2017, a to z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pričom lehota väzby sťažovateľovi začala plynúť 6. marca 2017 o 8.00 h. Následne mu bola uznesením sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2 Tp 12/2017 zo 14. septembra 2017 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tost 31/2017 z 26. septembra 2017 lehota väzby predĺžená do 6. mája 2018 a ďalším uznesením sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2 Tp 12/2017 z 12. apríla 2018 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 12/2018 z 23. apríla 2018 mu bola predĺžená lehota väzby do 6. decembra 2018. Špecializovaný trestný súd uznesením č. k. BB-4 T 36/2018-14558 z 13. novembra 2018 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 50/2018 z 29. novembra 2018 podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku ponechal sťažovateľa vo väzbe aj po podaní obžaloby, a to z väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku.

4. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14738 z 8. januára 2019 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 3/2019 z 23. januára 2019 bolo podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku rozhodnuté o nevyhlúčení senátu 4 T špecializovaného trestného súdu z vykonávania úkonov v sťažovateľovej trestnej veci. Následne uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 bola zamietnutá sťažovateľova žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, zároveň nebol prijatý sťažovateľov

písomný sľub na nahradenie väzby a bolo rozhodnuté o nenahradení jeho väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

5. Sťažovateľ namietol porušenie jeho práva na rozhodnutie o zákonnosti väzby nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. K tomu sťažovateľ uviedol, že 17. januára 2019 podal podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku námietku zaujatosti voči celému senátu 5 Tost najvyššieho súdu, ktorú adresoval priamo najvyššiemu súdu, avšak najvyšší súd uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 o tejto námietke nekonal, ani sa o nej iným spôsobom nezmienil, nereagoval na ňu ani v inom samostatnom konaní a podľa názoru sťažovateľa zostala jeho námietka prehliadnutá.

6. V ďalšej časti sťažovateľ namietal porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Uviedol, že zo strany najvyššieho súdu pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti jeho neprepusteniu z väzby na slobodu, teda o rozhodovaní o sťažovateľovej sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019, resp. v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019, vidí porušenie svojich uvádzaných základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru v tom, že mu zo strany najvyššieho súdu nebol vytvorený dostatočný priestor na obhajobu. To odôvodňuje tým, že o jeho ústne podanej sťažnosti po vyhlásení uznesenia špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019 rozhodol najvyšší súd uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 skôr, ako sa sťažovateľ oboznámil s písomným vyhotovením uznesenia špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019, ktoré mu bolo v písomnej forme doručené 18. januára 2019 a v lehote 3 pracovných dní na neho mal možnosť reagovať doplnením písomných dôvodov sťažnosti. Dodal, že na hlavnom pojednávaní konanom 11. januára 2019, keď podal ústne do zápisnice sťažnosť proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019, uviedol, že po doručení jeho písomného vyhotovenia túto sťažnosť

odôvodní. Sťažnosť doplnil podaním z 22. januára 2019, ktoré bolo špecializovanému trestnému súdu doručené 25. januára 2019. Porušenie už uvedených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru teda sťažovateľ vidí v tom, že špecializovaným trestným súdom mal byť spis najvyššiemu súdu ako súdu sťažnostnému predložený predčasne bez poskytnutia primeranej zákonnej lehoty na podanie písomných dôvodov sťažnosti.

7. V ďalšej časti sťažovateľ namietal porušenie práva na rozhodnutie o zákonnosti väzby nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru v tej súvislosti, že 21. decembra 2018 podal podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku námietku zaujatosti voči celému špecializovanému trestnému súdu, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14738 z 8. januára 2019 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 3/2019 z 23. januára 2019. Podľa názoru sťažovateľa nie je možné považovať senát 4 T špecializovaného trestného súdu za nezaujatý v jeho trestnej veci vzhľadom na ním uvádzaný dôvod v námietke zaujatosti.

8. Po ďalšie sťažovateľ namietal porušenie práva na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktoré odôvodnil tým, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 21. decembra 2018 nebolo rozhodnuté urýchlene. Uviedol, že jeho žiadosť bola špecializovanému trestnému súdu doručená 27. decembra 2018 a rozhodnuté o nej bolo uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019, teda za 15 dní, čo podľa názoru sťažovateľa v rámci rozhodovania na jednom stupni nie je možné považovať za súladné s už uvedenými článkami ústavy a dohovoru. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta, že pred týmto rozhodnutím špecializovaný trestný súd naposledy rozhodoval o sťažovateľovej väzbe 13. novembra 2018. Neprimeranosť v dĺžke rozhodovania odôvodňuje aj tým, že odvtedy nedošlo k žiadnej zmene v dôkaznej situácii a tiež nebolo vykonávané žiadne dokazovanie. Dodal, že v súhrne rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na oboch stupňoch, teda pred špecializovaným trestným súdom, ako aj pred najvyšším súdom trvalo 32 dní, pričom sťažovateľovi nie je možné pričítať žiadne prietahy. Na základe toho je sťažovateľ

toho názoru, že k porušeniu ním už uvedeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru došlo postupom a uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019, ako aj postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019.

9. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namietal aj porušenie práva na obhajobu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorého sa mali špecializovaný trestný súd a najvyšší súd dopustiť tým, že nemali vziať do úvahy sťažovateľovu žiadosť o nazretie do jeho trestného spisu, ktorú uviedol v písomných dôvodoch sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019. Špecializovaný trestný súd sťažovateľovu žiadosť nemal vziať do úvahy z dôvodu, že spis predložil najvyššiemu súdu ako súdu sťažnostnému predčasne a najvyšší súd zase tým, že rozhodol uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 skôr, ako sťažovateľovi uplynula lehota na podanie písomných dôvodov sťažnosti.

10. V nasledujúcej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ namietol porušenie práva na rozhodnutie o zákonnosti väzby v súlade s konaním ustanoveným zákonom a práva na obhajobu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktoré videl v tom, že pred výsluchom k žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ktorý sa konal 11. januára 2019, nebol v priebehu hlavného pojednávania predsedom senátu poučený o jeho právach, a to i napriek tomu, že v zápisnici o hlavnom pojednávaní z 11. januára 2019 sa konštatuje, že bol poučený. Túto argumentáciu sťažovateľ uviedol aj v písomnom doplnení sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019, ktorú však najvyšší súd uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 nevzal do úvahy a rozhodol pred uplynutím lehoty sťažovateľa na podanie písomných dôvodov sťažnosti.

11. Ako ďalšie v poradí sťažovateľ namieta porušenie práva na zákonné a preskúmateľné väzobné rozhodnutie a práva byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. V tejto časti sťažovateľ v podstate namietal, že došlo k zoslabeniu dôvodov jeho väzby

a z toho dôvodu namietol nedôvodnosť a nezákonnosť jeho väzby. K tomu uviedol: «Skutočnosť, že voči sťažovateľovi existuje podozrenie (postavené na svedeckých výpovediach „kajúcnikov“) zo spáchania trestného činu a podanie obžaloby nie sú samy o sebe relevantné dôvody dlhodobého trvania väzby. Samotná skutočnosť, že po priebežnom vznášaní obvinení voči sťažovateľovi sa tieto vôbec neposilnili získaním ďalších relevantných dôkazov, ale zostali v stave „mŕtveho bodu“, spochybňuje zákonnosť ďalšieho trvania väzby sťažovateľa... Nezákonnosť väzby tiež preukazujú rozhodnutia súdov o väzbe, ktoré opakovane používajú stereotypné formulácie vo väzobných rozhodnutiach a dostatočne sa nezaoberajú ďalšími okolnosťami... Je potrebné zdôrazniť, že svedectvá „kajúcnikov“ nie sú podporené relevantnými dôkazmi vyplývajúcimi zo spisu...»

12. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 5/2019, keď nerozhodol o námietke zaujatosti [REDAKOVANÉ] voči senátu 5 Tost datovanej dňa 17. januára 2019, a jeho uznesením sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019, bolo porušené právo [REDAKOVANÉ] na rozhodnutie o zákonnosti väzby nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivý proces podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 porušené bolo.

3. Právo [REDAKOVANÉ] na rozhodnutie o zákonnosti väzby nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica č.k. BB-4T/36/2018-14738 z 8. januára 2019, uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica č.k. BB-4T/36/2018-14822 z 11. januára 2019, uznesením

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 3/2019 z 23. januára 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 porušené bolo.

4. Právo [REDAKOVANÉ] na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4T/36/2018 a jeho uznesením č.k. BB-4T/36/2018-14822 z 11. januára 2019 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 5/2019 a jeho uznesením sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 porušené bolo.

5. Právo [REDAKOVANÉ] na obhajobu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 5/2019 a jeho uznesením sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 porušené bolo.

6. Právo [REDAKOVANÉ] na rozhodnutie o zákonnosti väzby v súlade s konaním ustanoveným zákonom podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na obhajobu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4T/36/2018 a jeho uznesením č.k. BB-4T/36/2018-14822 z 11. januára 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 porušené bolo.

7. Právo [REDAKOVANÉ] na zákonné a preskúmateľné väzobné rozhodnutie podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 3, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica č.k. BB-4T/36/2018-14822 z 11. januára 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 porušené bolo.

8. *Uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica č.k. BB-4T/36/2018-14738 z 8. januára 2019, uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica č.k. BB-4T/36/2018-14822 z 11. januára 2019, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 3/2019 z 23. januára 2019 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 zrušuje a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikazuje neodkladne prepustiť [REDAKOVANÉ] z väzby na slobodu.*

9. [REDAKOVANÉ] *priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 5.000,-€, ktorú mu je povinný zaplatiť Špecializovaný trestný súd, a v sume 5.000,-€, ktorú mu je povinný zaplatiť Najvyšší súd Slovenskej republiky, to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

10. *Špecializovaný trestný súd a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu Mgr. Romana Tomana, PhD., so sídlom Rudnayovo námestie 1, Bratislava, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

16. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

17. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

19. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

20. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

21. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

22. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

23. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

III.

24. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v namietanom porušení základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14738 z 8. januára 2019 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 3/2019 z 23. januára 2019, ako aj porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019 a porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14738 z 8. januára 2019 a základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5

ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019

25. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (III. ÚS 74/2015).

26. Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva alebo slobody, resp. ľudského práva alebo základnej slobody vyplývajúcej z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá ústavnú sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu... (m. m. III. ÚS 222/2017).

27. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút sťažnosti poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho súdu potencionálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd väzobne stíhaných osôb. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku vždy patrí druhostupňovému súdu, pričom sťažovateľ disponoval možnosťou

uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení špecializovaného trestného súdu, ktorú prostredníctvom podanej sťažnosti adresovanej najvyššiemu súdu aj využil.

28. Vzhľadom na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia ním označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14738 z 8. januára 2019 a uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019, pretože sa ich ochrany mohol domáhať a aj sa domáhal podaním sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu. Z tohto dôvodu ústavný súd konštatuje v zmysle § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde existenciu procesnej prekážky, ktorá bráni prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, a to pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 3/2019 z 23. januára 2019

29. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak teda ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti a túto odmietne (m. m. IV. ÚS 78/2019).

30. Sťažovateľ namieta, že o zákonnosti jeho väzby nerozhodoval nezávislý a nestranný súd. O jeho námietke zaujatosti bolo rozhodnuté uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14738 z 8. januára 2019, proti ktorému podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 3/2019 z 23. januára 2019.

31. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že o zákonnosti jeho väzby nerozhodoval nezávislý a nestranný súd, ústavný súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 3/2019 z 23. januára 2019, v relevantnej časti ktorého najvyšší súd k námietkam sťažovateľa uviedol: „... najvyšší súd preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že táto nie je dôvodná...“

K prejednávanej veci najvyšší súd konštatuje, že bez toho, aby preskúmal zákonnosť postupu pri kontrole korešpondencie... len samotné, a to prípadne aj neoprávnené zadržanie obsahu zásielky zo strany povereného vyššieho súdneho úradníka nie je bez ďalšieho spôsobilé privodiť pochybnosti o nezáujatosti konajúceho senátu. S ohľadom na to, že vznesená námietka nie je spôsobilá naplniť dôvody pre vylúčenie senátu 4 T, najvyšší súd sa nezaoberal návrhom obžalovaného na odňatie a prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave podľa § 23 ods. 1 Tr. por.

Na podklade týchto úvah rozhodol najvyšší súd tak, že sťažnosť... podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.“

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd dal v odôvodnení svojho uznesenia na sťažovateľom prezentované tvrdenia dostatočnú a ústavnoprávne akceptovateľnú odpoveď.

32. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 1 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019

33. Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („*bien-fondé*“), a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného, režimu čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. 1969) (III. ÚS 118/2018).

34. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že vzťah špeciálneho a všeobecného, ktorý uplatňuje ESLP na vzťahy medzi čl. 6 ods. 1 dohovoru a ustanoveniami čl. 5 dohovoru, ústavný súd analogicky uplatňuje aj na vzťah medzi jednotlivými čiastkovými právami tvoriacimi súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) a ustanoveniami čl. 17 ústavy, ktorý garantuje osobnú slobodu. Označený článok ústavy totiž zahŕňa všetky základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto sa na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikujú špeciálne ustanovenia o osobnej slobode vyplývajúce z čl. 17 ústavy, a nie všeobecné ustanovenia čl. 46 ústavy a naň nadväzujúce ďalšie články siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (teda aj čl. 48 ods. 2 ústavy) garantujúce právo na súdnu ochranu (m. m. II. ÚS 10/2016, I. ÚS 124/08, II. ÚS 60/08, III. ÚS 135/04, IV. ÚS 397/2010).

35. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

36. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namietal dĺžku rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, kde namietal neprímerane dlhú lehotu rozhodovania.

37. Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05) vyplýva, že v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania. V označených ustanoveniach ústavy sú teda obsiahnuté obdobné práva ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 34/07, IV. ÚS 333/08, IV. ÚS 263/2018).

38. Článok 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybníť zákonnosť tohto pozbavenia slobody, priznáva im právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (pozri rozsudok vo veci Rehbock proti Slovinsku z 28. 11. 2000, sťažnosť č. 29462/95, bod 84) (IV. ÚS 78/2019).

39. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky aj na rýchlosť tohto preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, predmetom ktorého je preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby. Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou, v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchlenu rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby z hľadiska čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a tiež z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenu posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca (III. ÚS 571/2017).

40. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu 21. decembra 2018. Tá bola špecializovanému trestnému súdu doručená 27. decembra 2018. Špecializovaný trestný súd ju následne 11. januára 2019 uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019 podľa § 72 ods. 1 písm. b) a § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol a zároveň neprijal písomný sľub sťažovateľa na nahradenie väzby a taktiež rozhodol o nenahradení väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka. Špecializovaný trestný súd teda rozhodol v lehote 15 dní. Následne sťažovateľ podal proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019 priamo na pojednávaní 11. januára 2019 sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019, ktoré bolo sťažovateľovi doručené v priebehu hlavného pojednávania 28. januára 2019, ktorým ju zamietol. O sťažovateľovej sťažnosti bolo teda najvyšším súdom rozhodnuté v lehote 17 dní.

41. Ako vyplýva z citovanej judikatúry, doba nepresahujúca lehotu jedného kalendárneho mesiaca na jednom stupni konania je z hľadiska záruk poskytovaných uvedenými článkami ústavy a dohovoru štandardne akceptovateľná. Zároveň, ako to vyplýva zo skutočností uvedených v predchádzajúcom bode, zo strany najvyššieho súdu, ako ani pred ním konajúceho špecializovaného trestného súdu nedošlo k nedodržaniu štandardne akceptovateľnej lehoty jedného mesiaca samostatne pre každý zo stupňov konajúcich súdov.

42. Sťažovateľ tiež namietal, že zo strany najvyššieho súdu mu nebol vytvorený dostatočný priestor na obhajobu tým, že bolo o jeho sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019 rozhodnuté uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 pred doručením jej písomného doplnenia a v dôsledku toho tiež nebola vzatá do úvahy jeho žiadosť o nazretie do spisového materiálu a nebolo reagované na jeho námietku týkajúcu sa absencie poučenia

o jeho právach na hlavnom pojednávaní konanom 11. januára 2019, pričom táto žiadosť spolu s námietkou boli sťažovateľom uvedené práve v písomnom doplnení sťažnosti.

43. Podľa § 179 ods. 1 Trestného poriadku uznesenie treba oznámiť osobe, ktorej sa priamo dotýka, ako aj osobe, ktorá naň dala svojím návrhom podnet; uznesenie súdu sa oznámi aj prokurátorovi. Oznámenie sa robí buď vyhlásením uznesenia v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť, alebo dorúčením rovnopisu uznesenia.

44. Podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorého uzneseniu smeruje, a to do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia, s výnimkou sťažnosti proti uzneseniam podľa § 83 ods. 2; ak sa koná podľa § 204 ods. 1, sťažnosť sa podáva do skončenia skráteného vyšetovania. Ak sa uznesenie oznamuje tak obvinenému, ako aj jeho zákonnému zástupcovi alebo obhajcovi, plyní lehota od toho oznámenia, ktoré bolo vykonané najneskoršie.

45. Podľa § 189 ods. 3 Trestného poriadku ak podáva sťažnosť prokurátor, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo obhajca za obvineného alebo vo vlastnom mene, musí byť sťažnosť zároveň odôvodnená, s výnimkou sťažnosti prokurátora proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby.

46. Podľa § 190 ods. 2 Trestného poriadku ak lehota na podanie sťažnosti už všetkým oprávneným osobám uplynula a sťažnosti sa nevyhovelo podľa odseku 1, predloží vec na rozhodnutie...

b) prokurátor alebo súd nadriadenému prokurátorovi alebo súdu.

47. Ako už bolo uvedené, sťažovateľ ústne podal sťažnosť hneď po vyhlásení uznesenia špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019, teda v lehote troch pracovných dní od oznámenia. Trestný poriadok neustanovuje explicitne, dokedy musí odsúdený, ktorý sám podal sťažnosť, túto aj odôvodniť. Iná by bola situácia, ak by sťažnosť podal za obvineného obhajca, ktorý musí podanú sťažnosť zároveň aj odôvodniť (§ 189 ods. 3 Trestného poriadku). Túto požiadavku je potrebné vnímať

v kontexte rozsahu preskúmvacej povinnosti nadriadeného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že pri poskytovaní individuálnej ochrany základných práv a slobôd nie je úlohou ústavného súdu vyjadriť sa „*in abstracto*“ k tomu, aký má byť správny výklad príslušnej zákonnej úpravy, alebo k tomu, aký postup a prostriedky má všeobecný súd zvoliť na svoj postup. Úlohou ústavného súdu je len preskúmať, či v konkrétnych okolnostiach rozhodovania bol postup a rozhodnutie súdu zlučiteľný s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 605/2014).

48. Písomné vyhotovenie uznesenia špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019, ktoré bolo sťažovateľovi oznámené 11. januára 2019 a v ten istý deň aj sťažovateľ proti nemu podal ústne sťažnosť, bolo sťažovateľovi podľa jeho tvrdenia doručené 18. januára 2019 a písomne doplnil svoju sťažnosť podaním z 22. januára 2019, teda po uplynutí lehoty troch pracovných dní na podanie sťažnosti počítanej od oznámenia rozhodnutia. Z ústavnoprávneho hľadiska je irelevantné, že až v tom čase bolo sťažovateľovi doručené písomné vyhotovenie uznesenia. Lehota na podanie sťažnosti plynie od jeho oznámenia a v tejto lehote bolo sťažovateľovi plne umožnené využiť svoje právo na obhajobu a sťažnosť písomne odôvodniť. Neobstojí ani tvrdenie sťažovateľa, že s dôvodmi väzby sa mohol oboznámiť až po doručení písomného vyhotovenia uznesenia, keďže sťažovateľ bol prítomný na jeho vyhlásení, ktoré súd vždy odôvodní a súčasne účastníkov poučí o opravnom prostriedku (m. m. I. ÚS 185/2014).

49. Zároveň sťažovateľ namietol, že 17. januára 2019 podal námietku zaujatosti (na poštovú prepravu danú 18. januára 2019) voči celému senátu 5 Tost najvyššieho súdu podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku, ktorú adresoval priamo najvyššiemu súdu, avšak najvyšší súd uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 o tejto námietke nekonal, ani sa o nej iným spôsobom nezmienil a nereagoval na ňu ani v inom samostatnom konaní. Podľa názoru sťažovateľa zostala jeho námietka prehliadnutá.

50. Ústavný súd v súčinnosti s najvyšším súdom zistil, že o sťažovateľovej námietke zaujatosti voči senátu 5 Tost z 18. januára 2019 bolo najvyšším súdom rozhodnuté

uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 6/2019 z 23. januára 2019 o nevyhlásení sudcov z rozhodovania o sťažovateľovej sťažnosti. Až následne bolo vydané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019.

51. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tiež namietal, že v jeho prípade plynutím času došlo k zoslabeniu dôvodov jeho väzby a namietol nedôvodnosť a nezákonnosť jeho väzby, ako aj stereotypnosť vo formulácii odôvodnenia väzobných dôvodov, a preto zastáva názor, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 bolo porušené jeho právo na zákonné a preskúmateľné väzobné rozhodnutie.

52. Ústavný súd opakovane judikoval (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03), že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takéhoto obmedzenia osobnej slobody, akými je väzba obvineného (IV. ÚS 78/2019).

53. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (II. ÚS 55/98, III. ÚS 7/00, I. ÚS 177/03). Požiadavku obsiahnutú v tomto článku nemožno definovať *in abstracto*, ale musí sa posúdiť podľa okolností každej veci vrátane toho, čo v sťažnosti uviedol sťažovateľ (I. ÚS 109/03). Ústavný súd preto v prípade čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02, I. ÚS 189/09, IV. ÚS 493/2013).

54. Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že mu ako nezávislému súdnemu orgánu ochrany ústavnosti neprislúcha, aby v rámci konania o ústavnej sťažnosti posudzoval, či dokonca skúmal existenciu dôvodov väzby sťažovateľa... To prislúcha zásadne všeobecným súdom. Rovnako tak pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, III. ÚS 324/2016).

55. Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry ďalej zdôrazňuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (mutatis mutandis III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu nevinu výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Toth c. Rakúsko z 12. 12. 1991). Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03).

56. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 394/2018).

57. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu, právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po nevyhnutnú, resp. primeranú dobu

alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (I. ÚS 394/2018).

58. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách... (III. ÚS 444/2018).

59. Podľa posúdenia ústavného súdu najvyšší súd dostatočne odôvodnil, prečo sťažovateľovu sťažnosť proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. BB-4 T 36/2018-14822 z 11. januára 2019 zamietol. V odôvodnení jasne poukázal na konkrétne okolnosti týkajúce sa dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa, ako aj uplatnených väzobných dôvodov. Z ústavnoprávneho hľadiska je odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 ústavnoprávne konformné, nevykazuje znaky svojvôle či arbitrárnosti a spĺňa zákonné požiadavky na odôvodnenie uznesenia o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, resp. o sťažnosti proti nemu. Ústavný súd po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 5/2019 z 23. januára 2019 nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným.

60. Vzhľadom na uvedené závery ústavný súd v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 1 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

61. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2019